

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 96/13, 89/16, 5/22 и 31/24) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака („Службени гласник БиХ“, број 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2022. ГОДИНУ СЛОБОДНЕ СТРАНКЕ СРПСКЕ

Број: 03-07-6-400/23
Сарајево, 31.01.2025. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	4
Предмет прегледа и контроле	5
Циљ прегледа и контроле	5
Обим прегледа и контроле	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1. НАЛАЗИ	5
5.2. ПРЕПОРУКЕ	7

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Слободне странке Српске за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2022. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, утврђено је да је Слободна странка Српске прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 5. став (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1), став (3) и став (4) Закона о финансирању политичких странака и члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Слободне странке Српске за 2022. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2022. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Слободна странка Српске се финансирала из сљедећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	19.000,00	100,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	0,00	0,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	19.000,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	19.000,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 18.921,00 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Слободна странка Српске. Скраћени назив странке: ССС.

Политичка странка Слободна странка Српске регистрована је код Основног суда у Бањој Луци, Рјешењем број: Рп-2/20 од 25.05.2022. године.

Сједиште странке је у Бањој Луци, Бранка Ћопића 3¹.

Лице овлаштено за заступање странке је Лука Кеџман, председник.

Лице овлаштено за финансијске извјештаје за 2022. годину је Бојан Гостић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, Слободна странка Српске има сљедећу организациону структуру:

- Централа.

¹ Слободна странка Српске је дописом од 05.10.2023. године обавијестила Централну изборну комисију Босне и Херцеговине да је промијенила адресу сједишта и да је адреса за доставу поште Кнежопољска бр. 3, Бања Лука.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Слободне странке Српске за 2022. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2022. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијског извјештаја Слободне странке Српске обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Служба за ревизију обавила је преглед финансијских извјештаја Слободне странке Српске за 2020. годину, након чега је издат извјештај о прегледу са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину, Служба за ревизију је издала Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима ревизије и препорукама странци: да сваке године доноси програм утrophка средстава и да финансијска средства троши у складу са програмом утrophка средстава, да води пословне књиге и подноси финансијске извјештаје у складу са рачуноводственим прописима, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставља у складу са законом прописаним роковима и на начин утврђен Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Правилником о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака и да доставља додатну документацију.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала све препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

а) Политичка странка прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

Слободна странка Српске је у Плану утrophка средстава за 2022. годину планирала укупне расходе у износу од 42.000,00 КМ и то: режијске трошкове у износу од 12.000,00 КМ, трошкове пропаганде у износу од 15.000,00 КМ и путне и материјалне трошкове у износу од 15.000,00 КМ.

Увидом у годишњи финансијски извјештај утврђено је да је у 2022. години странка исказала укупне расходе у износу од 18.920,50 КМ, које чине трошкови платног промета у износу од 218,50 КМ, трошкови оглашавања у штампаним и електронским медијима у износу од 702,00 КМ и трошкови чланарине у износу од 18.000,00 КМ.

Слободна странка Српске програм утrophка за 2022. годину није сачинила по врстама трошка, односно на начин којим би се обезбиједила потпуна транспарентност планираног трошења средстава, као и његова упоредба са оствареним трошковима.

Странка је остварила трошкове у износу од 18.219,50 KM мимо Плана утrophка средстава за 2022. годину, чиме је прекршила одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

б) Слободна странка Српске прекршила је одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Слободна странка Српске у пословним књигама и у годишњем финансијском извјештају није исказала неновчану донацију коју је остварила по основу бесплатног кориштења приватног простора за рад политичке странке, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Увидом у Изјаву број 04/24-2-01 од 23.04.2024. године у којој је странка навела да не посједује нити изнајмљује пословни простор, а да рад обавља у приватном простору у улици Кнежопољска бр. 3, Бања Лука, утврђено је да је странка користила пословни простор без накнаде.

Странка је имала обавезу да у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају искаже неновчану донацију коју је остварила по основу кориштења приватног простора за рад политичке странке без накнаде.

с) Слободна странка Српске прекршила је одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу обављеног прегледа годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да Слободна странка Српске није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају за 2022. годину исказала све приходе и расходе, није извршила правилну класификацију расхода и није попунила обрасце годишњег финансијског извјештаја у складу са одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник), чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Слободна странка Српске у обрасцу 2 (преглед промета свих трансакцијских рачуна политичке странке) годишњег финансијског извјештаја није правилно исказала податке о трансакцијском рачуну број: 5620998159821884 код НЛБ Развојне банке а.д. Бања Лука, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Странка је, у обрасцу 2, два пута исказала трансакцијски рачун број: 5620998159796276 код НЛБ Развојне банке а.д. Бања Лука са различитим прометом. Странка је по трансакцијском рачуну број: 5620998159796276 у обрасцу 2 исказала почетно стање у износу од -2,00 KM, промет улаза у износу од 18.760,00 KM, промет излаза у износу од 18.749,80 и салдо на дан 31.12.2022. године у износу од 8,20 KM. Такође, странка је по истом трансакцијском рачуну исказала и почетно стање у износу од 70,83 KM, промет улаза 19.000,00 KM, промет излаза 18.930,70 KM и салдо на дан 31.12.2022. године у износу од 140,13 KM.

Контролом извода са трансакцијског рачуна број: 5620998159821884 код НЛБ Развојне банке а.д. Бања Лука, које је странка доставила, утврђено је следеће: почетно стање -2,00 KM, промет улаза у износу од 18.760,00 KM, промет излаза 18.749,80 KM и салдо на дан 31.12.2022. године 8,20 KM.

- (2) У обрасцу 3 (извори финансирање) и 3-е годишњег финансијског извјештаја (неновчане донације и рачуни које странка није имала обавезу платити) странка није исказала неновчану донацију физичког лица остварену по основу кориштења пословног простора без накнаде, чиме је прекршила одредбе члана 13. и 18. Правилника.

Такође, странка није исказала ни трошкове закупа, који су настали бесплатним кориштењем пословног простора, чиме је прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

- (3) Слободна странка Српске је у годишњем финансијском извјештају исказала укупне расходе у износу од 18.920,50 КМ, од чега се 18.000,00 КМ односи на трошкове чланарине.

Странка је у пословним књигама исказала трошкове на конту 5549-*Остале чланарине пословним и другим удружењима* у износу од 18.000,00 КМ. Увидом у изводе са трансакцијских рачуна утврђено је да се трошкови у износу од 18.000,00 КМ односе на трошкове таксе за овјеру учешћа политичке странке на Општим изборима 2022. године.

Наведено указује да странка није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају правилно класификовала трошкова чиме је прекршила одредбе члана 21. и 22. Правилника.

d) Политичка странка прекршила је одредбе члана 12. став (3) Закона о финансирању политичких странака и члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Слободна странка Српске је постизборни финансијски извјештај-Општи избори 2022. године (извјештајни период 01.05.-02.11.2022.) доставила мимо законом прописаног рока, чиме је прекршила одредбе члана 12. став (3) Закона о финансирању политичких странака и члана 15.1 став (1) Изборног закона Босне и Херцеговине.

Слободна странка Српске је дана 03.10.2023. године, путем Апликације ФИ ЦИК БиХ, поднијела постизборни финансијски извјештај-Општи избори 2022. године (извјештајни период 01.05.-02.11.2022.), а исти је у чврстој копији доставила дана 06.10.2023. године.

Политичка странка је постизборни финансијски извјештај-Општи избори 2022. године (извјештајни период 01.05.-02.11.2022.) имала обавезу да достави до 02.12.2022. године².

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ³ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ.

Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Слободна странка Српске је у сврху изборне кампање могла да потроши средства у износу од 377.796,60 КМ.

Слободна странка Српске у годишњем финансијском извјештају за 2022. годину исказала је трошкове пропаганде у износу од 702,00 КМ.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Слободној странци Српске да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- ***да сваке године доноси програм утрошка средстава и да финансијска средства троши у складу са програмом утрошка средстава,***
- ***да води правилне и тачне евиденције о прилозима без обзира на начин на који их остварује,***

² Члан 15.1 Изборног закона БиХ прописује да политичка странка у року од тридесет дана од дана објављивања изборних резултата у Службеном гласнику БиХ, подноси финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора.

³ Члан 15.10 став (2) Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Предсједништва БиХ, и предсједника и потпредсједнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

- *да води потпуне евиденције о приходима и расходима, односно води пословне књиге и подноси финансијске извјештаје у складу са рачуноводственим прописима и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине доставља у складу са законом прописаним роковима и на начин утврђен Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и Правилником о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Слободна странка Српске није доставила примједбе на мишљење ревизора и налазе ревизије дате у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Тања Голијанин

Шеф Службе за ревизију

Мр сц. Хасида Гушић